

prima instanță: Judecătoria Ungheni
Judecător: Lilia Dașchevici
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: Iulia Grosu
Aliona Corcenco
Dumitru Corolevschi

DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Tatiana Vieru
Judecătorii: Svetlana Filincova, Oleg Sternioală
Mariana Pitic, Nicolae Craiu

examinând recursurile declarate de avocatul lui Cerevati Alexandru - Struna Pavel și de către avocatul Iuliei Bîrzoii – Guzun Vasile,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cerevatii Iurie, Cerevati Alexandru, Cerevati Mihail și Cerevati Parascovia împotriva Iuliei Bîrzoii, Coșcodan Nadejda, intervenient accesoriu notarul public Ciorbă Valentina, privind anularea certificatului de moștenitor și a contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016, prin care au fost respinse cererea de apel declarată de către Struna Pavel în interesele lui Cerevatii Iurie, Cerevati Alexandru, Cerevati Parascovia și cererea de apel declarată de avocatul Guzun Vasile în interesele Iuliei Bîrzoii,

c o n s t a ț ă:

La data de 06 noiembrie 2014, avocatul Struna Pavel a depus cerere de chemare în judecată în interesele lui Cerevatii Iurie, Cerevati Alexandru, Cerevati Mihail și Cerevati Parascovia împotriva Iuliei Bîrzoii, Coșcodan Nadejda, intervenient accesoriu notarul public Ciorbă Valentina, privind anularea certificatului de moștenitor și a contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii a indicat că, în luna noiembrie anul 2012 Bîrzoii Iulia a depus cerere de chemare în judecată privind constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul lui Cerevati Dumitru și Cerevati Olga, care prin hotărârea Judecătoria Ungheni din 11 decembrie 2012, a fost admisă.

În baza acestei hotărâri, Bîrzoii Iulia a primit certificatul de moștenitor legal, eliberat de notarul public Valentina Ciorba, prin care și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra casei de locuit din s. Todirești, r. Ungheni.

Ulterior, prin contractul de vânzare-cumpărare din 23 aprilie 2012, autentificat de notarul public Ciorba Valentina, Bîrzoii Iulia a vândut bunul imobil Nadejdei Coșcodan.

Reclamantii după ce au aflat că Bîrzoii Iulia a devenit moștenitoare asupra averii părinților și a înstrăinat casa părintească, au depus cerere de revizuire asupra hotărârii Judecătoriei Ungheni din 11 decembrie 2012, deoarece nu au fost atrași în proces ca persoane cointeresate, iar Bîrzoii Iulia intenționat nu a comunicat instanței de judecată despre existența altor moștenitori legali, știind cu certitudine că va exista un litigiu de drept și cauza data va trebui examinată în procedură generală după cum prevede art. 280 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

Cererea de revizuire a fost admisă prin decizia Curții de Apel Bălți din 14 mai 2014, fiind casată hotărârea Judecătoriei Ungheni din 11 decembrie 2012 cu remiterea cauzei la rejudecare. La rejudecare, prin încheierea din 09 septembrie 2014 cererea privind constatarea faptului acceptării succesiunii depusă de către Bîrzoii Iulia a fost scoasă de pe rol, devenind irevocabilă.

Astfel, socoate că atât certificatul de moștenitor legal cât și contractual de vânzare-cumpărare cu nr.6581 din 23 aprilie 2013, urmează a fi anulate deoarece sunt lovite de nulitate absolută, fiind încheiate în mod fictiv, dolosiv și ilegal de către Bîrzoii Iulia.

Solicită reclamantii, admiterea acțiunii, anularea certificatului de moștenitor legal eliberat pe numele Iuliei Bîrzoii de către notarul public Ciorba Valentina, declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare din 23 aprilie 2013 cu nr. 6581 autentificat de notarul public Ciorba Valentina, repunerea părților în poziția inițială, încasarea cheltuielilor de judecată și de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 20 aprilie 2016 acțiunea a fost admisă parțial. A fost dispusă anularea certificatului de moștenitor testamentar nr. 5450 din 01 aprilie 2013 eliberat de notarul public Valentina Ciorba. A fost respinsă cerința privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 6581 încheiat între Bîrzoii Iulia și Coșcodan Nadejda la 23 aprilie 2013, autentificat de notarul public Ciorba Valentina cu repunerea părților în poziția inițială. A fost dispusă încasarea de la Bîrzoii Iulia în beneficiul lui Cerevatii Iurie, Cerevati Alexandru, Cerevati Mihail, Cerevati Parascovia a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1500 lei, cheltuieli de executare în sumă de 1067,50 lei și taxa de stat în sumă de 100 lei. A fost respinsă cerința avocatului Guzun Vasile în interesele Iuliei Bîrzoii cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016, a fost respins apelul declarat de Pavel Struna în interesele lui Cerevatii Iurie, Cerevati Alexandru, Cerevati Mihail, Cerevati Parascovia și apelul declarat de către avocatul Guzun Vasile în interesele Iuliei Bîrzoii, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Ungheni din 20 aprilie 2016.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 08 decembrie 2016, avocatul lui Cerevati Alexandru - Struna Pavel a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016 și casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Ungheni din 20 aprilie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 6581 din 23 aprilie 2013 cu repunerea părților în poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, decizia instanței de apel prin care a fost menținută hotărârea instanței de fond este pasibilă de a fi casată deoarece nu au fost aplicate condițiile art. 219 alin. (3) din Codul civil, care prevede că partea și terții de bună-credință au dreptul la recuperare a prejudiciului cauzat prin actul juridic nul.

La 27 ianuarie 2017, avocatul Iuliei Bîrzoii – V. Guzun a depus cerere de recurs prin intermediul oficiului poștal, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016 și a hotărârii Judecătorei Ungheni din 20 aprilie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată, a solicitat încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei a încălcat prevederile art. 377 lit. a) din Codul de procedură civilă, neaplicând legea care trebuia a fi aplicată.

Studiind cererile de recurs în raport cu materialele cauzei Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 24 ianuarie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.225), însă, până la examinarea recursului intimații nu au depus referință prin care să-și exprime opinia asupra cererii de recurs.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016 a fost expediată în adresa părților la data de 25 noiembrie 2016, fiind recepționată de către recurentul Cerevati Alexandru la data de 30 noiembrie 2016 iar de către recurenta Bîrzoii Iulia la data de 02 decembrie 2016, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.207-208).

Prin urmare instanța de recurs constată că, recursurile depuse de Cerevati Alexandru și Bîrzoii Iulia au fost declarate în interiorul termenului de două luni.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 01 martie 2017, recursul declarat de avocatul lui Cerevati Alexandru - Struna Pavel și de către avocatul Iuliei Bîrzoii – Guzun Vasile împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016, s-au considerat admisibile.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme

de Justiție consideră cererile de recurs ca fiind neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea deciziei Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 241 alin. (1) și alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. În motivare se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

După cum reiese din actele cauzei, Cerevatii Iurie, Cerevati Alexandru, Cerevati Mihail și Cerevati Parascovia sunt copiii soților Cerevati Olga și Cerevati Dumitru. Potrivit extrasului de pe actul de căsătorie nr.5, Cerevati Dumitru și Cerevati Olga s-au aflat în căsătorie începând cu 24 mai 1957. Conform certificatelor de deces, Cerevati Olga a decedat la 24 aprilie 1980, iar Cerevati Dumitru a decedat la 25 aprilie 2011 (f.d.10-12).

Prin testamentul din 23 martie 2011, Cerevati Dumitru a testat nepoatei sale Bîrzoii Iulia casa de locuit împreună cu construcțiile accesorii și terenul aferent amplasat în s. Todirești. r-ul Ungheni (f.d.49).

Deoarece Bîrzoii Iulia nu s-a adresat la notar în termenul prevăzut de lege pentru a primi certificatul de moștenitor testamentar, ultima s-a adresat instanței de judecată, iar prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 11 decembrie 2012 s-a constatat faptul acceptării succesiunii asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Cerevati Olga de către Cerevati Dumitru Gheorghe prin intrarea în posesie a bunurilor succesoriale.

Astfel, la 01 aprilie 2013, de către notarul public Valentina Ciorba, a fost eliberat certificatul de moștenitor testamentar pe numele Iuliei Bîrzoii.

La data de 23 aprilie 2013 prin contractul de vânzare-cumpărare, Bîrzoii Iulia a vândut bunurile ce îi aparțin în baza certificatului de moștenitor testamentar din 01 aprilie 2013, iar Coșcodan Nadejda a cumpărat și și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile în Registrul bunurilor imobile (f.d.24-26, 59).

Ulterior, hotărârea Judecătorei Ungheni din 11 decembrie 2012 prin care a fost constatat faptul acceptării succesiunii de către Bîrzoii Iulia și în baza căreia a fost eliberat certificatul de moștenitor testamentar, a fost casată prin decizia Curții de Apel Bălți din 14 mai 2014, cauza fiind trimisă la rejudicare (f.d.19-22).

La rejudicare, prin încheierea Judecătorei Ungheni din 09 septembrie 2014, cererea de chemare în judecată a Irinei Bîrzoii cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, examinată în procedura specială, în temeiul art. 280 alin. (3) din Codul de procedură civilă, a fost scoasă de pe rol din motiv că s-a constatat un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești. Această încheiere nu a fost contestată de către părți.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, instanțele ierarhic inferioare corect au concluzionat că, deși reclamanții și reprezentantul acestora au invocat nulitatea certificatului de moștenitor testamentar în baza art.221 alin. (2) Cod civil, nu a fost dovedită prin probe pertinente, concludente și nu a fost constatată existența condițiilor prevăzute de acest articol, deoarece actul juridic simulat este încheiat de părți pentru a da terților impresia creării unei situații juridice diferite de cea reală, consemnată într-un act secret, încheiat concomitent și nedivulgat terților, fapt care la caz nu a fost stabilit. Suplimentar se menționează că nici una din părți nu obiectează asupra legalității testamentului întocmit de Cerevati Dumitru.

Cât privește anularea certificatului de moștenitor testamentar din 01 aprilie 2013 se menționează că, în urma anulării hotărârii Judecătorei Ungheni din 11 decembrie 2012, a survenit efectul legal al nulității prevăzut de art. 219 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor (f.d.19-22).

Astfel, referitor la cerința privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 6581 din 23 aprilie 2013, încheiat între Bîrzoii Iulia și Coșcodan Nadejda, autentificat de notarul public Valentina Ciorba, se menționează că la caz sunt aplicabile prevederile art. 307 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia este considerată posesor de bună-credință persoana care posedă legitim sau care se poate considera îndreptățită să posede în urma unei examinări diligente, necesare în raporturile civile, a temeiurilor îndreptățirii sale. Buna-credință este prezumată.

Sânt irelevante afirmațiile recursului vis-a-vis de faptul că la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare, Bîrzoii Iulia nu avea dreptul să înstrăineze aceste bunuri, deoarece la 23 aprilie 2013, ultima dispunea atât de testament cât și de certificatul de moștenitor testamentar.

Acest lucru încă odată confirmă că Coșcodan Nadejda este dobânditor de bună credință, fapt confirmat și de reclamanți, care au indicat pe tot parcursul examinării cauzei, că careva pretenții față de cumpărătorul Coșcodan Nadejda nu au.

În asemenea circumstanțe și având în vedere faptul că, de către instanțele ierarhic inferioare au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele pricinii și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul Civil și de

Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursurile declarate de avocatul lui Cerevati Alexandru - Struna Pavel și de către avocatul Iuliei Bîrzoii – Guzun Vasile, cu menținerea deciziei Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se resping recursurile declarate de avocatul lui Cerevati Alexandru - Struna Pavel și de către avocatul Iuliei Bîrzoii – Guzun Vasile.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cerevatii Iurie, Cerevati Alexandru, Cerevati Mihail și Cerevati Parascovia împotriva Iuliei Bîrzoii, Coșcodan Nadejda, intervenient accesoriu notarul public Ciorbă Valentina, privind anularea certificatului de moștenitor și a contractului de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Svetlana Filincova

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu